

MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I
PROSTORNOG UREĐENJA
ANA MRAK-TARITAŠ dipl.ing.arh
MINISTRICA
Republike Austrije 20
Zagreb

Zagreb, 18. lipnja 2013.

Poštovana kolegice Mrak-Taritaš,

ovim Vam se putem javljamo u sklopu otvorene javne rasprave o prijedlozima dva nova temeljna zakona arhitektonske struke. Nakon višestrukog čitanja i nakon brojnih konzultacija i apela kroz najširu stručnu bazu, sa žaljenjem konstatiramo da bi se donošenjem ovakvih zakona u potpunosti poništio nesumnjivo pozitivni efekt izrade i provedbe 'Arhitektonskih politika RH', važnog dokumenta koji smo razvijali zajedno, u dosad neviđenom duhu suradnje i razumijevanja.

Navedenom su razlozi višestruki, a kao najbolnije upravo za aspekt struke koji zastupa naše Udruženje, prvo navodim one koji pogađaju arhitekturu kao temeljnu sastavnicu hrvatske kulture:

- značajno i protupravno dokidanje autorskih prava
- izostavljanje idejnog projekta kao temeljnog ploda stvaralačkog čina
- relativizaciju javnih arhitektonskih natječaja kao glavnog jamca arhitektonske vrsnoće
- ukidanje instituta povjerenstava za ocjenu arhitektonske uspješnosti predstavlja kraj i jedine stručne kontrole kakvoće zahvata u prostoru

Zatim ističemo argumente koji na svim razinama u znatnom povećavaju rizik za sve sudionike investicijskih ciklusa te tako nikako ne pogoduju pozitivnoj investicijskoj klimi:

- prebacivanje provedbenih odredbi u urbanističke planove višeg reda te zanemarivanje provedbenih planova nužno dovodi do neadekvatne elaboracije i razrađenosti pa slijedom toga do niza kratkih spojeva u provedbi, što može biti posebno kobno u hrvatskom, iznimno osjetljivom, prostoru
- dokidanje provjere lokacijskih uvjeta na razini idejnog projekta dokazano stvara pravnu nesigurnost te značajne dodatne troškove u svim sljedećim fazama - sve do bolnih ispravaka u kasnijoj razradi, pa čak i izvedbi
- dokidanje obveze izrade izvedbenog projekta uvodi krajnju neizvjesnost u investicijski ciklus, onemogućava kvalitetnu kontrolu svih postupaka ugovaranja i izvedbe te konzistentnost kod bitnih i funkcionalnih odlika zgrade
- dokidanje projektantskog nadzora nedvojbeno znači ukidanje osnovnog stupnja kontrole kvalitete pa time nužno snižava vrijednost konačnog proizvoda
- dokidanje obveze provjere kod projektanta prethodnog stupnja projekta ujedno znači i nemogućnost jamstva i odgovornosti za ukupan produkt i krajnja svojstva zgrada
- brisanje cjenika usluga HKA iz zakona također nepotrebno povećava pravnu nesigurnost, kao i sve oblike rizika za investitora koji nema jamstvo kvalitetne usluge za poštenu i provjerljivu cijenu

Sasvim posebni rizik za cijeli investicijski tijek predstavlja pak stavljanje na snagu zakona bez prethodnog pokusnog provođenja u izabranim sredinama koje bi ukazalo na ključne promjene i sasvim nužna tumačenja i dorade. Donošenje zakona izgledan je rizik koji možemo provjeriti na posljedicama uvođenja novog zakona 2007. koji je paralizirao struku na bar godinu dana te time zapravo prethodio investicijskoj krizi koja je uslijedila.

Naravno sve navedeno ima i potencijalne nesagledive negativne ekonomske posljedice na cijelu arhitektonsku, ali i ostale inženjerske grane, što predstavlja poseban razvojni udarac.

S uvjerenjem da su ovakvi prijedlozi zakona nastali bez adekvatnog stručnog sudjelovanja te na temi sasvim pogrešne premise da su glavna prepreka investicijama u Hrvatskoj prereguliranost i stručni sadržaj urbanističkih planova i arhitektonskih projekata, vjerujem da će svi stručni pozivi biti dovoljan glas razuma da se prijedlozi povuku iz procedure na temeljitu doradu te u javnu raspravu vrate tek nakon primjerenog stručnog uključenja.

Hrvoje Hrabak, predsjednik UHA-e

Damir Ljutić, predsjednik DAZ-a

